وهزارهتی ئاوهدانکردنهوه و نیشتهجی کردن : میژوو، پیکهاته، کار و چالاکیهکان (۲۰۱۹-۲۰۱۹)
وهزارهتی ئاوهدانکردنهوه و نیشتهجیّ کردن \square
ميْژوو، پيٽھاته، کار و چالاکيهکان
له سائی 1992ز تاکوو 2019ز \square

يٽرست:

پێشەكىلپەرە 3
پ روانین، ئەرك، ئامانجەكان، ستراتیژەكانلاپەرە 5
پێکهاتهی پهیکهری وهزارهتی ئاوهدانکردنهوه و نیشتهجی کردنلاپه و 8
توانا و هیزی کاری وه زارهتلاپه په 9
جێِبهجێ کردنی پڕێؚڗٛهکانلاپهڕه 9
1. پرۆژەكانى رێگاوبان (ئەنجامدراوەكان لە 1992 تاكوو 2019)لاپەرە 10
2. پرۆژەكانى رێگاوبان كە لەژێر ئەنجامدان دان (بارى ئێستا)لاپەرە 14
3. پرۆژەكانى بىناسازى، نىشتەجى كردن، جۆراوجۆر(ئەنجامدراوەكان لە 1992 تاكوو
2019)
4. پرۆژەكانى بىناسازى و نىشتەجى كردن و جۆراوجۆر كە لە ژێر ئەنجامداندانلاپەرە 18
تاقيگەكانلاپەرە 19
ويستهگهكانى كيش كردن (قەپانەكان)لاپەرە 21
ماستەرپلانى رێگاوبائەكانلاپەڕە 22
رۆلى وەزارەت لەشەرى داعش و بەرگرىكردن لە ھەريىمى كوردستانلپەرە 23
پلانی داهاتوو بز کارهکانی وهزارهتلاپهره 25

پیشهکی :

وهزارهتی ئاوهدانکردنهوه و نیشتهجی کردن (که له ئهنجامی یهکگرتنی ههردوو وهزارهتی ئاوهدان کردنهوه و گهشهپیدان و وهزارهتی ئهشغال و نیشتهجی کردن پیکهاتووه) له کابینهی یهکهمی حکومهتی ههریمی کوردستانهوه دامهزراوه و دهزگایه کی سهره کی بووه بر پلاندانان و سهرپهرشتی کردنی پروژه ئهندازیارییه کانی ئاوهدان کردنهوه، ئاوهدان کردنهوه ئهو دروشم و ئامانجهی حکومهتی ههریم بوو ههر لهگهلا دامهزاندنیه و ههلیگرت و کاری بر کرد، له کاتیکدا که رژیمی به عسی پوخاو ههزارن گوند و شاروچکهی کوردستانی ویران کردبوو.

شالاوی ئەنفالەکان و پرۆسە سەربازىيەکانى حکومەتى ئەوساى عيراق ھيندە بى بەزەيى و فراوان بوو دەستى لەھىچ گوند و شارۆچكەيەك نەپاراست، بە شيوازيك ھەزاران گوندى كوردستانى لەگەل زەويدا تەخت كرد. سەرەراى ئەوەش خەلك و دانيشتوانەكەى راگويز و پەرتەوازە كرد و بارى ژيانيانى سەخت و دژوار كرد.

*قرناغی یه که م: وهزاره تی ئاوه دان کردنه و و نیشته جی کردن له قرناغی یه که می کارکردنیدا سالآنی نیوان (1992ز –1998ز)، کاری سه ره کی هاندانی ریکخراوه خیرخواز ونیوده و له تیوان بوو بی ئاوه دانکردنه وه ی گونده و بیرانکراوه کان که خوی له دروستکردنی ریکای گوند و دامه زراندن و چاککردنه وه ی پردی بچووك و دروستکردنی قوتابخانه و بنکه ی ته ندروستی وه ك خزمه تگوزاری سه ره کی له سه ربود جه ی ریک خراوه کان یان له سه ربود جه ی حکومه تی هه ریم.

لهم قۆناغهدا وهزارهت رۆلى ههماههنگى كردن و ئاسانكارى كردنى دەبىنى لهگەل رىكخراوهكان ئەوىش به ئەنجامدانى رووپىو هەلسەنگاندن و ئامادەكردنى پرۆپۆزەل تاكوو گوندەكان ئاوەدانبكرىنەوە و خزمەتگوزارى سەرەكيان بى ئەنجامبدرىت تاكوو خەلكەكانيان بگەرىنەوە سەر زىدى باوبايىرانيان.

*قرناغی دووهم: بریتی بوو له سالانی نیّوان (1998–2003)ز تیایدا وهزارهت روّلی گهورهی بینیی لهسهر ریّنمایی کردن و پلاندانانی پروّژهکانی بریاری 986 (نهوت بهرامبهر خوّراك)، له ژیّر سایهی ئهم بهرنامه یه دا می دریّژه دان به خزمه تگوزاریه سهره کیه کانی ئاوه دانکردنه و هی گونده کان، کارو

پرۆژەكان قۆناغى نوى و پىشكەوتووترى لە خۆگرت وەك دروستكردنى يەكەى نىشتەجى كردن لەشار و شارۆچكەكان بۆ خەلكى ئاوارە و يەناھەندە.

دیارترین سیمای ئهم قوناغه ئهوه بوو، پروژهکان له رووی جوری و برهوه زیاد بوون و فراوانیان به خویانه وه بینی بههوی زیاد بوونی ئهو بودجهیهی لهو پروّگرامهوه بو ئهوکارانه تهرخانکرابوو. زیاد بوونی ژمارهی پروّژهکان بهجوریّك بوو که پروّژهی خزمه تگوزاری گهیشته زوّربهی گونده دووره دهستهکان و ههروهها زوّربهی ناحیهکانی پاریّزگاکانی ههریّمی لهخوّگرت.

ههروهها لهم قوّناغهدا و لهسهر بودجهی دیاریکراوی حکومهتی ههریّم یهکهی نیشتهجیّ کردن بوّ خیّزانی سهربهرزی شههیدان و پیّشمهرگه دروستکران و سهدان بالهخانهی گهوره و ریّگای سهرهکی دروستکران له شارهکانی ههولیّر و سلیّمانی و دهوّك، که ئهم جوّره پروّژانه روّلی سهرهکیان ههبوو له بههیّزکردنی ژیرخانی ئابوری ههریّم و به دامودهزگاکردنی حکومهتی ههریّمی کوردستان.

پرۆژەكانى حكومەت لەم قۆناغەدا كارىگەرى خۆى ھەبوو، لەبەرئەوەى ئەو بۆشاييەى پردەكردەوە كە بريتيبوون بويارى 986 بەھۆى رينمايى و بەندەكانىيەوە نەيدەتوانى ئەنجامى بدات. پرۆژەكان بە گشتى بريتيبوون لە دامەزراندنى ژيرخانى دامەزراوە كارگيرىيەكان.

*قرناغی سییه م: سالانی 2005ز تاکوو 2013ز له خودهگریت، له م قوناغدا (که دوای کهوتنی رژیمی سهدام حسین و دروستبوونی عیراقی نوییه) بودجه ی فراوانتر بو وهزاره ته ته ته ته ته ته وه وه وه وه وه و دروستبوونی عیراقی نوییه) بودجه ی فراوانتر بو وه زاره ته دروسته و وه وه وه وه وه وه وه وه وی بیشکه و و و در وی به دروستکردنی هه زاران یه که ی نیشته جی کردن و بینای گهوره و به دروسایدکردنی ریگای نیوان شاره گهورهکان (که تونیل و دهیان پردی گهوره ی له خوگرت) بینیه وه، نه و پروژانه به رزترین ناستی مواسه فات و ته کنیکی نه ندازیاری سه دره میان تیدا به کارها تووه، له پال نه وانه شدا و هزاره ت گرنگی دا به چاککردنه وه ی ریگاوبانه کان و چه ندین تیمی به دره وامی بو دامه زراند . پروژه کانی نه م قوناغه له جوری ساده و به ره و بالوبانگ سه رپه رشتی کومپانیای باویز کاری بیانی و به ناوبانگ سه رپه رشتی کومپانیای به بینده رایه تی در گه به دیدگای حجیه کردنیان نه نجامده دا هه مووشیان به پینی ماسته ریلانی ریگاوبان و ه بو گه پشتن به دیدگای

حكومەتى ھەريىم بۆ 2020ز (بە ھۆى قەيرانە داراييەكان ئەو بەروارە گۆرانكارى بەسەردا ھاتووە) بەريوەدەچوون.

*قرناغی چوارهم: له سالّی 2014ز تاکوو 2018ز دهگریّته وه، لهم قوّناغه دا به موّی قهیرانی داراییه وه کارو چالاکی پروّژه کان وورده وورده خاوبوه وه زوّربه ی زوّریان وهستان.

*قرناغی پینجه م: له سالی 2019ز تاکوو ئیستا دهگریته وه، که قرناغی کابینه ی نویه می حکومه تی هه رینمی کوردستانه دا له م قرناغه دا وورده وورده بودجه بر به گه پخستنه وه ی پروژه کان دابینکرا شایه نی ناماژه پیدانه دیار ترین چالاکی وه زاره ت له م قرناغه دا هه لامه تی چاککردنه و و نوژه نکردنه وه ی توپی پیگاوبانه سه ره کیه کان (ده ره وه ی شاره کان) بوو که 71 پروژه ی مام ناوه ند و بچووکی له خوگرت و پولی گه ورده ی بینی له باشکردنی ئاستی خزمه تگوزاری پیگاوبانه سه ره کیه کان له هه رینمی کوردستاندا.

روانین، ئەرك، ئامانچ، ستراتیژی وەزارەتی ئاوەدانكردنەوە و نیشتەجی كردن (Vision):

-دامهزراندن و بهردهوامیدان به سیستهمی گواستنهوهی زهمینی و پیکاوبانی سهلامهت بق ئاسانکاری له سیکتهری گواستنهوهی هاولاتیان و کالا، که به شداربیت له گهشه ییکردنی ئابوری ههریمی کوردستان.

-ههروهها دارشتنی سیاسهتی نیشته جی کردنی گونجاو بو ههموو چین و تویژهکانی کومه لگای ههریمی کوردستان و دابینکردنی یهکهی نیشته جی کردن بو دهسته به رکردنی ژیانیکی ئاسووده بو چینی خاوه ن داهاتی سنوردار.

ئەركەكان (Missions):

پلاندانان و بهدواداچوون و سهرپهرشتیکردنی دروستکردنی پروّژهکانی ریّگاوبان به بهرزترین و نویّترین روشی تهکنیکی و ئهندازیاری.

- ههروه ها پلاندانان و بهدواداچوون و سهرپهرشتیکردنی دروستکردنی پروّژه کانی بیناسازی و نیشته جی کردن به بهرزترین و نویّترین رهوشی تهکنیکی و ئهندازیاری.

-پاراستن و نۆژەنكردنەوەى بەردەوامى تۆرى رێگاوبانە دەرەكيە ھەبووەكان لە ھەرێمى كوردستان ئەويش بە ئەنجامدانى چاككردنەوەى تەكنىكى و پاراستنى بەدامەزراندنى سىستەمى وێستگەكانى كێش كردن.

-پاراستنی کوالتی کهرهستهی بیناسازی له ریّگای تاقیگهکانی کهرهستهی بیناسازیهوه.

ئامانچەكان (Objectives):

-دامهزراندن و دروستکردنی تۆری ریّگاوبانی دهرهکی و سهرهکی به شیّوازی دووساید له نیّوان شارهگهورهکان و سنورهکانی ههریّمی کوردستان (یرد و تونیّل لهخوّدهگریّت).

-دروستكردنى رِيْگاى لاوهكى له نيوان شارو شارۆچكەكان لەسەرتاسەرى ھەريىمى كوردستان.

-دروستكردنى ريّگاى گوندهكان لهسهرتاسهرى ههريّمى كوردستان.

-نۆژەنكردنەوەى بەردەوامى رېگاوبانە سەرەكى و لاوەكى و رېگاى گوندەكان.

-پاراستنی ریّگاوبانه کان له ریّگای پروّسه ی پشکنین و کیّش کردن له ویّستگه کانی کیّش کردن له سهری هه ریّمی کوردستان.

-دروستکردنی یهکهی نیشته جی کردن له ژیر ئه حکامه کانی یاسای ژماره 7ی 2008 هه موارکراو به یاسای ژماره 16ی 2011 بق چینی که م ده رامه ت و خاوه ن داهاتی سنوردار و فه رمانبه ران.

پهیپهوکردنی سیاسهتی گونجاو و دروست بق نیشته جی کردن له ههریمی کوردستان.

ستراتیژهکان (Strategies):

-تهواو کردنی دروستکردنی (74) پرۆژهی ریکاوبان به بودجهی 2,6 ترلیّون د.ع. (پرۆژهکان که لهژیر ئهنجامداندان). که بهرههمهکهی: دروستکردنی 365 کم ریّگای دووساید و 294 کم ریّگای یهك ساید و 238 کم نوّژهنکردنه وهی ریّگا دهبیّت.

-دروستکردنی (43) پرۆژهی ریکاوبان به بودجهی 1,6 ترلیّون د.ع (پروّژهی نوّی و پیشنیارکراو).). که بهرههمهکهی: دروستکردنی 186 کم ریّگای دووساید و 119 کم ریّگای یهك ساید و 151 کم نوّژهنکردنه وهی ریّگا دهبیّت.

-تهواو کردنی دروستکردنی (49) پرۆژهی بیناسازی و نیشته جی کردن به بود جه ی 0,4 ترلیّون د.ع. (پرۆژه کان که لهژیر ئه نجامداندان).). که به رهه مه که ی: دروستکردنی 6984 یه که ی نیشته جی کردن به خزمه تگوزاریه و ه دابین کردنی خزمه تگوزاری بی 2164 یه که ی ته واوبوو ده بینت.

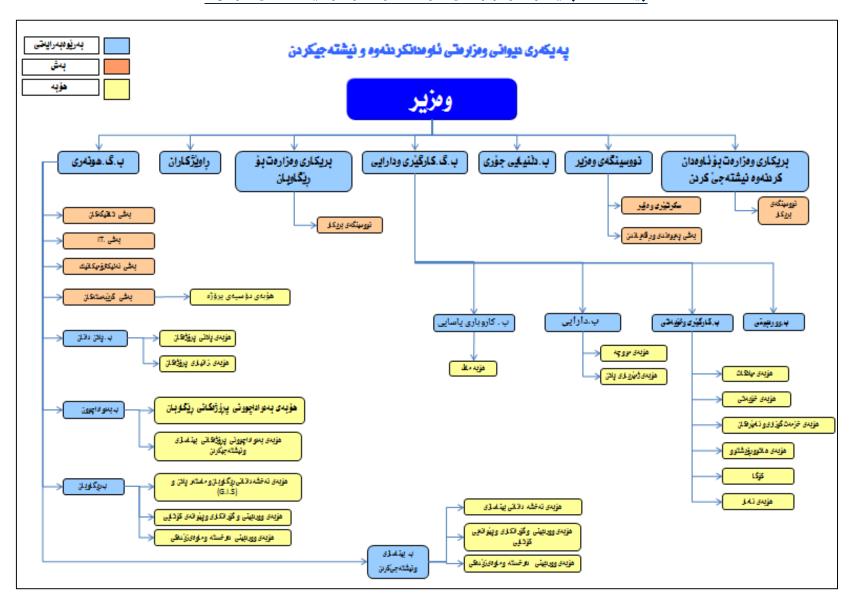
-دروستکردنی (17) پرۆژهی بیناسازی و نیشتهجی کردن به بودجهی 0,26 ترلیّون د.ع (پروّژهی نوّی و پیّشنیارکراو). که بهرههمهکهی: دروستکردنی 3000 یهکهی نیشتهجی کردن به خزمهتگوزاریهوه دهبیّت لهگهل دروستکردنی چهندین بینای گشتیش.

-بەردەوامى بە گەشەپىكىردنى سىستەمى وىستەگەكانى كىش لە رىكگاى نۆۋەنكردنەوەى ھەبووەكان و دروستكردنى 15 دانەى تازە.

-گهشه پیکردنی تاقیگه کانی که رهسته ی بیناسازی له ریگای دابین کردنی ئامیری نوی و پشکنین و رهوشی ئه ندازیاری تازه و مودرین.

-گهشه پێکردنی توانای دیزاین و تهکنیکی و ئهندازیاری فهرمانگه و ئۆرگانهکانی وهزارهت له پێگای خول و پرۆگرام هێنانه کایهی تهکنه لۆجیای ئهندازیاری تازه.

پیکهاتهی پهیکهری وهزارهتی ناوهدانکردنهوه و نیشتهجی کردن:

توانا و هیزی کاری وهزارهتی ناوهدانکردنهوه و نیشتهجی کردن:

توانای مرؤیی به پنی ئهم خشته یه ی لای خواره و ه یه:

تيبينى	ژمارهی فدرمانبدر	جۆرى فەرمانبەر	ز
دوای خۆتەرشىقكردن	1707	ئەندازيار	1
دوای خۆتەرشىقكردن	977	فهرمانبهری کارگیری و ژمیریاری	2
دوای خزتهرشیقکردن	7910	فهرمانبهري جۆراوجۆر	3
لەسەر بودجەي ئاسايى	YYY	فەرمانبەرى گرێبەست	4
	0910	کۆی گشتی	

توانای ئامیر به پنی ئهم خشتهیهی لای خوارهوهیه:

تێبینی	ژمارهی ئامیر	جۆرى ئامىر	ز
	977	ئۆتۆمۆيىلى جۆراوجۆر	1
بەكاردىنت بۆ ئەنجامدانى پرۆژەكان	V70	ئامىڭرى قورس	2
	1 \	كارگهي قيرتاوكردن	3
	١.	كارگەي بەردشكين	4
	٣	کارگهی کۆنکرێت	5
	۲	کارگهي لم و چهو (غهساله)	6
ئامير و كارگه و ئۆتۆمۆبيلى جۆراوجۆر	١٧٨٣	کۆی گشتی	

جينبهجي كردني پروژهكان:

به گشتی له سالی 1992ز و دامه زراندنی یه که م کابینه ی حکومه تی هه ریّمی کوردستان تاکوو کوّتایی زود دارد در در در دامه زراندنی یان تاکوو ئیّستا له ژیرئه نجامداندان.

پرۆژەكانى رێگاوبان (ئەنجامدراوەكان لە 1992 تاكوو 2019):

له ئیستادا وهزارهتی ئاوهدانکردنهوه و نیشته جی کردن به پشت به ستن به یاسای ژماره (3)ی سالی 2012ی په پلهمانی ههریمی کوردستان – عیراق، پروژهکانی رینگاوبان جیبه جی دهکات که ههموو بوارهکانی دروستکردن و نوژهنکردنه وهی رینگا و پرد و تونیل و پاراستنی رینگاوبان له خوده گریت. به گشتی پروژه ئه نجامدراوه کانی رینگاوبان له رابردوو تاکوو 2019 بریتین له: –

- 1- دروستکردنی ریّگای دووساید: ۱۷۱ کم.
- 2- دروستکردنی ریکای یهك ساید: ۳۹کم.
- 3- دروستکردنی رێگای گوند و لاوهکی: ۲۵۷۱ کم.
 - 4- چاككردنهوهى رێگاوبان: ٥٧٧٥ كم.
 - 5- دروستکردنی پرد: ۵۷۲۳ م.د.
 - 6- دروستكردنى تونيّل: ٥٨٣٤ م.د.

ویّنهی پروّژهی ریّگاوبان (دوو ساید)

پرۆژەكانى رېكاوبان كەئەنجامدراون لە 1992ز تاكوو 2019ز

تێچرون به دۆلار	دروستک ردنی تونیّل (م.د)	تێچوون به دۆلار	تێچوون به ملێ <u>ۆن</u> د.ع	دروستکر دنی پرد(م.د)	تێچوون به دۆلار	تێچوون به ملێ <u>ێ</u> ن د.ع	چاککردن هوهی ریّگاویان (کم.د)	تێچوون به دۆلار	تێچوون به ملێ <u>ۆن</u> د ع	دروستکر دنی پنِگای گوند و لاوهکی (کم.د)	تينچوون به دۆلار	تێچوون به ملێ <u>ۆن</u> د.ع	دروستک ردنی ریّگای یدك ساید (کم.د)	تێچوون به ملێ <u>ۆن</u> د.ع	دروستک ردنی ریّگای دوو ساید (کم.د)	سالا	j
			0.01	120		0.151			0.37	21.4						19 92	1
						3	2.2		6.054	83.1		0.1	2.2			19 93	2
						0.204	8.2		2.87	13.3						19 94	3
						7.22	322		2.09	14						19 95	4
			0.135			7.98	36.41		2.76	650.5						19 96	5
						1.53	4.2		6.91	42		2.6	4.25	26.1	4.25	19 97	6
			4.23	198		10.80	65		78.34	52.5		7.01	40			19 98	7
			3.1	19		155.97	102.7 1		7.95	43.77		2,868	128			19 99	8

			587.34	190		57.6	301		1375.3 1	116		1,146. 7	23	2.55	17	20 00	9
			93.45	22		435.08	102		2295.9 4	243		517.8	20	1.08	5.7	20 01	1 0
			99.32	108		1578.77	55.67 2		2213.0 7	119.1 5		277.4 3	4.2			20 02	1
			175.02	153		704.2	63.83		3925.1 4	95.17		219.9 9	1.7	1.9		20 03	1 2
			871.07	126		8140.5	240		17631. 28	327		824.2 5	31	418.52	0.18	20 04	1 3
			7155.8 3	1062. 5		17448.0 2	723		51604. 67	825		7625. 42	8.07	15016.7 7	9.88	20 05	1 4
			6294.5 5	94		52568.2 5	410		95265. 54	774				1166.68	1.2	20 06	1 5
			11558. 88	72		91215.8 4	524		87727. 49	424		7850. 21	18	869.83	3	20 07	1 6
			16254. 67	544		16986.6 6	489		56707. 96	465		23130 .72	40	44692.5 1	36	20 08	1 7
187101 77	2,23 4	12849 14	6053.6 9	246	43419 35	25393.0 7	764.8		50491. 01	408.8		45643 .61	47.2			20 09	1 8
			7431.4	389		45468.1 4	606.5	30684 44	58713. 89	527.4 03	34872 554	4883. 66	44.1			20 10	1 9

			14455. 18	445.5		44948.9 7	833.2		68632. 51	367.7		65077 .7	50			20 11	2
			15427. 7	710.0 5		93517.6 7	578.3 4		51235. 25	216		11004	19.5			20 12	2
			14134. 11	477		75950.8 6	426.9		112738 .94	378		27296 .99	31.4	4604.24	2	20 13	2 2
			32945. 5	592.6		37127.4 1	190		71562. 27	240		7939. 01	18.4 8			20 14	2 3
						24615.0 1	80.5		22071. 79	44.05		6759. 33	7.15	8165.74	15.3 1	20 15	2 4
						7886.87	37		14497. 51	11.38						20 16	2 5
			1547.8 9	100		291.82	48.4		4343.2 4	22.2		392.8 90	1			20 17	2
139311 000	360 0		479.42 0	54.5 9		2,865.7 52	52.2 5		162.20 0	2.0				50665. 733	18.6	20 18	2 7
						36,048. 624	648. 75		8,768. 722	42.9 5				174562 .120	58.5	20 19	2 8
158022 013	583 4	1284 914	13557 1.42	5723 .14	4341 935	583435 .95	7715 .7	3068 444	90154. 072	6576 .92	34872 554	2084 26	539	300193 .783	171. 89	کۆی گشت	

تێبینی: ئەو بودجانەى لەسائى 1992 تاكوو 2003 خەرجكرابوون بە د.ع سويسرى بوون بۆ گۆرىنيان بۆ د.ع ئێستا جارانى 150 كراون

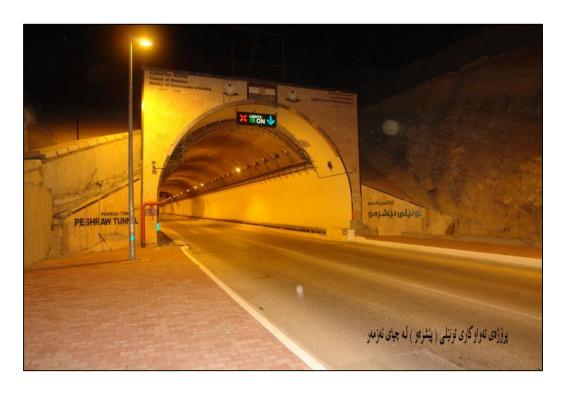
ویّنهی پروّژهی ریّگاوبان (یهك ساید)

پرێژهکانی رێگاوبان که لهژێر ئهنجامدان دان (باری ئێستا):

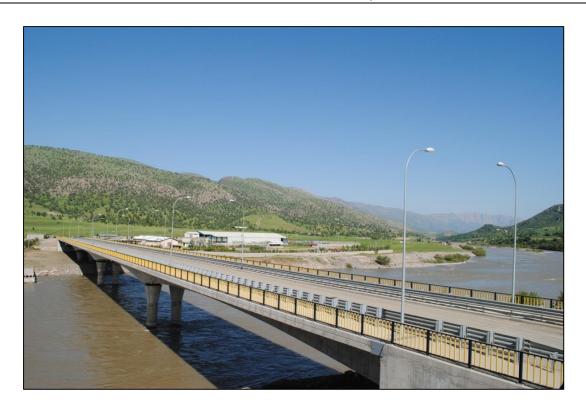
پرۆژەكانى رێگاوبان											
خەرجى گشتى(مليۆن دينار)	گوژمەی گشتى(مليۆن	ژماره	بارى پرۆژە	ز							
	دينار)										
1,137,514	2,467,544	65	پرۆژە بەردەوامەكان	1							
19,909	30,553	5	کۆتایی به گرێبهست کراوه	2							
1,157,428	2,498,097	70	كۆى گشتى								

ویّنهی چاککردنهوه و قیرتاوکردنی ریّگاویان

وينهى پرۆژهى ئەنجامدراوى تونيل

وينهى پرۆژهى پردهكان

پرۆژەكانى بىناسازى و نىشتەجى كردن و جۆرارجۆر(ئەنجامدراوەكان لە 1992 تاكوو 2019):

له ئیستادا وهزارهتی ئاوهدانکردنهوه و نیشته جی کردن به پشت به ستن به یاسای ژماره (7)ی سالی 2008 هه موارکراو به (16)ی سالی 2011ی په پلهمانی هه ریمی کوردستان – عیراق، پروزه کانی نیشته جی کردن بو چینی که مده رامه ت جیبه جی ده کات. هه روه ها به پینی کوبوونه وهی ئه زموون و شاره زایی سه رپه رشتی ئه نجامدانی پروزه کانی بیناسازی به تازه ترین ته کنیك ئه نجام ده دات. به گشتی له ماوه ی رابردوودا تاکوو 2019 ئه م پروزانه ی لای خواره و دروست کراون.

- 1- ٤٠٤ پرۆژەي بىناسازى جێبەجى كراوه.
- 2- ١٠٤٦٥ يه كهى نيشته جي كردن دروستكراوه.
 - 3 ۱٤٨٣ پرۆژەي جۆراوجۆر ئەنجامدراوه.

پرپزژه کانی بیناسازی و نیشته جی کردن و جزراوجزر (که ئهنجامدراون) له 1992ز تاکوو 2019ز

تێچوون به	تێچوون به	دروستکردنی پرێژهی	تێچرون به	يەكەي	تێچوون به	تێچوون به	دروستکردن <i>ی</i>	wil	
دۆلار	ملێڒن د.ع	پرۆژەي	تێچوون به ملێ <u>ۆن</u> د.ع	نيشتهجى	دۆلار	ملێۆن د .ع	پڕۆژەى	سال	ز
J-55	ره کی کی ا	جۆراوجۆر	دره میده	نیشتهجی کردن	J-55	التيون داع	بيناسازى		
	0.293	3						1992	1
	1.64	7						1993	2
								1994	3
	1.94	12				0.48	1	1995	4
	2.19	15				0.141	2	1996	5
	2.83	8						1997	6
	7.14	22				2.19	3	1998	7
	974.47	32				1048.55	8	1999	8
	122.55	19				75.93	5	2000	9
	6.94	18				296.07	3	2001	10
	29.8	20				1616.89	3	2002	11
	2322.4	17				89.85	2	2003	12
	39193.64	276	2350.47	698		132864.53	71	2004	13
	27354.86	194	3917.31	380		80901.98	54	2005	14
	40449.27	168	22360.97	705		26523.76	60	2006	15
	38462.51	108	70273.81	1366		128356.18	47	2007	16
	20850.1	87	54195.37	1671		34090.66	29	2008	17
7816581	11642.95	69	16217.67	289		18795.36	23	2009	18
3723561	23012.72	103	18382.16	672	34470429	3962.36	18	2010	19
	36033.05	65	9991.68	227		4702.93	21	2011	20
	27290.31	65	14397.39	619		12059.03	16	2012	21
	67736.88	85	22812.69	684		65834.16	20	2013	22
	22453.97	63	35473.82	730		62668.06	9	2014	23
	15136.49	15	6224.84	168		5992.87	6	2015	24
	10334.14	7	13885.31	276		1838.76	3	2016	25
	93.740	1	16945.702	396	-	-	-	2017	26
			1896.000	36	-	-	-	2018	27
	1078.195	4	93517.490	1548	-	-	-	2019	28
11540142	385672.195	1483	495260.437	10465	34470429	581720.73	404	کۆی گشتی	

تيبينى: ئەو بودجانەى لەسالى 1992 تاكوو 2003 خەرجكرابوون بە د.ع سويسىرى بوون بۆ گۆرىنىان بۆ د.ع ئىستا جارانى 150 كراون.

پرۆژەكانى بىناسازى و نىشتەجى كردن و جۆراوجۆر كە لە ژىر ئەنجامداندان:

له ئيستادا ئهم پرۆژانه له ژير ئهنجامداندان ولهلايهن فهرمانگهكانی وهزارهت سهرپهرشتی دهكرين:-

یروزه کانی بیناسازی و نیشته جی کردن

خەرجى گشتى (مليۆن دينار)	گوژمهی گشتی(ملیون دینار)	ژماره	باری پرۆژه	ڗ
106,697	295,339	36	پړۆژە بەردەوامەكان	1
46,640	62,047	8	کۆتايى بە گرێبەست كراوە	2
3,500	19,407	3	لیسهندنه و می کاری لیکر او ه	3
156,837	376,793	47	گشتی	کۆی

پرۆژەكانى جۆراوجۆر										
خەرجى گشتى (مليۆن دينار)	گوژمهی گشتی (ملیون دینار)	ژماره	با <i>رى</i> پړۆژە	ژ						
23,103	109,443	29	پړۆژه بەردەوامەكان	1						
2,789	10,949	7	كۆتايى بە گريبەست كراوە	2						
234	380	1	لیسهندنه و می کاری لیکر او ه	3						
26,126	120,772	37	کۆی گشتی							

وينهى يرورهيهكى ئهنجامدراوى نيشتهجي كردن

تاقیگهکان:

له چوارچیّوه ی کونتروّلکردنی کوالتی برگه جوّراوجوّره کانی ناو پروّژه کان، وهزاره تی ئاوه دانکردنه و و نیشته جی کردن تاقیگه کانی بیناسازی ههریّمی یه کخست و دهوله مهندی کرد به تازه ترین و پیشکه و تووترین ئامیّری پشکنین. ههروه ها هه نگاوی نا بو ئاماده کردنیان بو وه رگرتنی بروانامه ی SO17025 نیّوده وله تی که تایبه ته به کوالتی پشکنینی که رهسته ی بیناسازی و بروانامه ی SOO SOI که تایبه ته به بواری به پیّوه بردن و کارگیّری فهرمانگه کانی تاقیگه ی بیناسازی، شایه نی ئاماژه پیدانه له ئیستادا زوّربه ی به پریّوه به رایه تیه کانی تاقیگه خاوه نی هه ردوو بروانامه ی ئاماژه پیدراون. پیّویسته ئه وه ش بگوتریّت که ئه م تاقیگانه هه ندیّکیان میژووی دروست بورنیان ده گه ریّته و ه بو سه رده می حکومه تی ناوه ندی عیّراق (له سالی 1976) ه و و ته مه نیان زیاتر له 40 سال ده بیّت.

ژماره و شویّنی تاقیگه کان، پیکهاته و کارمه ندیان لهم خشته یهی لای خواره و روونده بیّته وه:

	ژمارهی فهرمانبهر		18.v 1 . 1.	
کۆی	گرێبهست	هدمیشدیی	ناوی پارێزگا	ر
322	93	229	هەولير	1
223	4	219	سلێماني	2
288	61	227	دهۆك	3
62	10	52	گەرميان	4
53	1	52	كۆيە	5
948	169	779	کۆی گشتی	

ئامارى پشكنينى تاقيگەكەكان لە سالىي 1992ز تاكوو 2019ز

_ التيبيني	شكنين	ئامارى پ	18.v. 1 1 ·	j
	ژمار، <i>ی</i> راپ <u>ۆ</u> رت		ناوی پارێزگا	
له سالى 1992 تاكوو 2019	152,965	3,829,008	ههولير	1
له ساڵی 1997 تاکوو 2019	360,299	5,026,975	سليماني	2
له ساڵی 2009 تاکوو 2019	236,585	1,514,296	دهۆك	3
له سالني 2011 تاكوو 2019	31,550	169,380	گەرميان	4
له سالمي 2004 تاكوو 2019	29,699	407,756	كۆيە	5
	811,098	10,947,415	کۆی گشتی	

شایهنی ئاماژه پیدانه کارمهندی تاقیگهکان دهیان خولی فیرکردن و بههیزکردنیان له ناوهوه و دهرهوهی وولات بینی، بو راهینان و فیر بوون لهسهر بهکارهینانی ئامیری پشکنینی نوی و ئهنجامدانی پشکنینهکان به ووردی و راست و دروستی، ههروهها بینای نوی و لقی جوراوجور له شاروچکهکانی کوردستان کرانهوه بو ئاسانکاری جیبهجی کردنی برگه جوراجورهکانی پروژهکان.

وينهى ئەنجامدانى پشكنين له تاقيگەكانى كەرەستەى بيناسازى

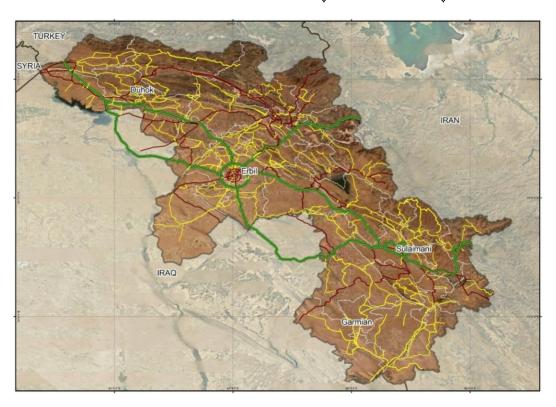
ويْستەگەكانى كىش كردن (قەپانەكان):

له چوارچیّوه ی گرنگی دانی وهزاره ت به پاراستنی ریّگاوبانه کان له تیّکچوون، له ژیّر به ند و ئه حکامه کانی یاسای گشتی ریّگاوبانه کان (ژماره 3ی سالّی 2012ز) سیسته می کوّنتروّل کردنی باری بارهه لگره کانی جیّگیر کرد، دواتر چه ند به ریّوه به رایه تیه کی دامه زراند له سالّی 2015ز به ناوی ویّستگه کانی کیّش کردن له پاریّزگاکانی هه ریّمی کوردستان که ئه رکیان ریّگری کردنه له زیاده ی بار له لایه ن بارهه لگره کان که هوّکاری سه ره کی تیکچوونی ریّگاوبانه کان، پیکهاته و دابه شبوونی ویّستگه کانی کیّش و ژماره ی کارمه ندیان له م خشته یه ی لای خواره وه روونده بیّته وه:

تێبينى	ژماره <i>ی</i> کارمهند	ژمارهی وی <mark>ّستگه</mark> ی کی <i>ّش</i>	ژمارهی پێگهی وێستگهی کێش	ڽؚارێۣزگا	ن
لەسەر رېڭگاكانى دەرەوەى شارەكان	168	16	14	هەولىپر	1
ههمان تيبيني	224	23	20	سلێمانی	2
ههمان تيبيني	162	12	10	دهۆك	3
	554	52	42	کۆی گشتی	

ماستەرىلانى رىڭاوبانەكان :

وهزارهتی ئاوهدانکردنه وه و نیشته جی کردن ماسته ریلانی تو پی ریگاوبانه کانی له هه رینمی کوردستاندا ئاماده کرد، که به گویره ی ئه ماسته ریلانه پیداویستیه کانی هه رینمی کوردستان له پووی دروستکردنی ریگاو پرد و تونیل دیاری کراوه و تاکوو سالی 2030ز (قهیرانی دارایی ئیستا ریگربوو له ته واو جیبه جی نه کردنی ئه م پلانه وه ك خوی)، ئامانجی سه ره کی ئه م ماسته ریلانه به هیزکردن و گهشه پیکردنی تو پی پیگاوبانه ده ره کیه کان بوو له هه رینمی کوردستاندا ئه ویش به ئه نجامدانی پروژه کانی دووساید کردنی پیگاوبانه ده ره کیه کانی هه رینمی کوردستانه دروستکردنی رینگای یه کی ساید بی شاری چکه و گوندوکان و دامه زراندنی سیسته میکی پیشکه و تو بی نوژه نکردنه وه ی به درده وامی پیگاوبانه کان به شیکه له پلانی نوژه نکردنه وه ی به درده وامی پیگاوبانه کان به شیکه له پلانی فراوانی گه شه پیکردنی هه رینمی کوردستان که جیبه جی کردنی روّلی گه و ره ده بینیت له گه شه پیکردنی ئابوری هه رینه ی کورده دخاته روو).

ویّنهی بهشیّك له پلانی توری ریّگاوبانی خیراو ریّگا لاوه كییه كان له ههریّمی كوردستان

رۆڵى وەزارەت لەشەرى داعش و بەرگريكردن لە ھەريمى كوردستان:

له کوتایدا پیویسته ئه و بگووتریت که له بواری شه پی به رگری کردن له کوردستان له دژی تیروستانی داعش تیمه کانی وه زاره ت له هه موو به ره کانی به رگری شان به شانی پیشمه رگه قاره مانه کان روّلی به رچاویان هه بوو له دروستکردنی ریّگاو ساتر و چاککردنه وی پرد و له و ریّیه شدا چه ند کارمه ندیّکی شه هیدی بووه، ئاماری چالاکیه کان له خشته ی لای خواره وه روونکراوه ته وه، شایه نی ئاماژه پیّدانه ئه م چالاکیانه له هه موو میحوه ره کان ئه نجامدراون و به پیّی شویّنی جوگرافی و دوورو نزیکی له میحوه ره کانه وه فه رمانگه کان به شداریان کردووه (فه رمانگه به شدار بووه کان له هه ولیّر وسلیّمانی و ده و گه رمیان و که رکوك و خانه قین بوون) .

ئامارى كاره ئەنجامدراوەكان لە لايەن تىمەكانى وەزارەتى ئاوەدان كردنەوە لە بەرەكانى بەرگرى لەشەرى داعش

اتێبینی	دامهزراندنی پرد (دانه)	هدلکدندنی خدندهق (کم)	دروستکردنی سدنگدر(داند)	تێکەلەرێٷکردن <i>ی</i> رێگا (کم)	دروستکردنی ساتر (کم)	کردندوهی رێگا(کم)	ناوی پارێزگا	j
2014تاكوو 2016	4	51	324	118	108	145	ههولێر	1
2014تاكوو 2016	7	83	834	45	178	108	سليّماني	2
2014تاكوو 2016	9	267	515	132	916	132	دهۆك	3
	20	410	1673	295	1202	385	کۆی گشتی	

ویندی کاری تیمه کانی وهزاره تی ناوه دان کردنه وه له به ره کانی به رگری

ویّنهی کاری تیمه کانی وهزاره تی ناوه دان کردنه وه (دروستکردنی ریّگایه کی کاتی له نزیك پردیّکی رروخاو)

پلانی داهاتوو بۆ كارەكانی وەزارەت:

- گرنگیدان به دبین کردنی بودجه و نهختینه بن تهواو کردنی پرنژه دووسایدهکان به تایبهتی و پرنژهکانی
 به گشتی.
 - دامهزراندنی سندوقی رینگاوبان که گرهنتی دابینکردنی بودجه دهکات بن چاککردنه و پاراستنی بهرده وامی تزری رینگاوبانه دهرهکی و ههبووهکان لهههریمی کوردستان.
 - هەولا دان بۆ دروستكردنى تۆرى رېگاوبانى خيرا (Express way) له رېگاى كەرتى تايبەت يان
 وەبەرھين.
 - هەولا دان بۆ دروستكردنى هێلى شەمەندەفەر بە سودوەرگرتن لە تەكنىكى(PPP).
 - هەول دان بۆ دارشتنى سياسەتى نيشتەجى كردن بۆ ھەموو چىن و توێژەكانى كۆمەلگاى كوردستانى لە
 ھەرێمى كوردستاندا.
- هەولادان بۆ تەواوكردنى پرۆژەكانى نىشتەجى كردن (كە لەژىر ئەنجامداندان) بە سودوەرگرتن لە تەكنىكى
 (PPP).
 - گهشه کردنی ته کنیکی و جزری بن تاقیگه کانی که رهسته ی بیناسازی له تازه کردنه وه ی نامیره کان و هینانه کایه ی رهوش و پشکنینی نوی.
- گەشەكردنى يەكە ئەندازيارىيەكانى وەزارەت بە تازەترىن تەكنەلۆجياى سەردەم لە رووى نەخشەكىنشان و
 تەكنىكى بەرىيوەبردنى بېرۆرەكان.
 - گەشەكردن بە سىستەمى ويستگەكانى كىش كردن (قەپانەكان) تاكوو گرەنتى پاراستنى رىگاوبانەكان
 بكريت.